

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 267. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm8008/facsimile.pdf (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Jeg vil derfor her lade det staa ved sit Værd, hvad Lov eller Last den ny Skole her eller andensteds fortjener, og blot holde mig til Kjendsgjæringer, i det jeg stræber at give Dem en tro historisk Forestilling om den Gjerings Begyndelse hos os, som endnu vedvarer og vil, efter mine Tanker, under Efterslægtens Jubel, gjenføde og forklare vor naturlige Tankegang og vort borgerlige Selskab i den. Kjendsgjæringerne forsvare da sig selv, og naar jeg ingen vil paanøde min Anskuelse, da har jeg Lov til at ytre den lige saa frit og anbefale den lige saa varmt, som andre ytre og anbefale deres.

De Kjendsgjæringer, jeg sigter til, er, at medens Thorvaldsen gjenfødte Oldtidens Kunst, stræbte vor Steffens i Tænknings og Øhlenschläger i Digtningens Rige at tilegne sig og forplante Oldtidens Aand.

Mine Herrer!

Det er om Henrik Steffens, vor endnu levende, men des værre udvandrede Landsmand, min Tale i Aften maa dreje sig, paa ham, jeg maa stræbe at gøre Dem opmærksom, hvis De ikke allerede er det, ham, jeg maa nævne Dem som et af de store Redskaber for Nordens Aand og Danmarks Skytsengel, uden hvem, efter min fulde Overbevisning, selv Daaden paa Kongedybet vilde været forgjæves, Dønnen fra det sortladne Hav ej blevet et Kreskud for Danmarks Nyaar i Oldtidens Aand, men kun været en Salve over Danmarks Grav paa Bølgen blaa, vor gamle Vej til Ros og Magt, men nu, som det syntes, forladt af Dannebrog, der fløj tilbage til Skyen, hvorfra det forstum faldt ned.

Ja, m. H., De véd det vel, at Dannebrog var Navnet, vi kan ikke sige paa vort Admiralskib 2den April, — thi en Admiral var netop paa den Dag det eneste, Danmark fattedes, for at have triumferet over Sejerherren ved Nilen, — men at Dannebrog var dog Navnet paa vort

Hovedskib, hvor Kommander Olfert Fischer havde rejst vor Stander, men flyttede den alt før Middag, allerede et øjeblik Forvarsel; thi vel skal der alt den Gang [have] været Ild i Skibet, men det blev dog ved at kæmpe længe efter, til det alene havde hevet 300 døde og saarede, og sprang først i Luften, da Slaget var endt; saa fra en saadan hel- lig Piet, i Tvekamp med Elefanten, som bar Nelson selv, fra en saadan hellig Piet, med Dannebrog's Navn og et Mandskab af Helte, havde bestemt hverken Juell eller Tordenskjold flyttet Danmarks Stander, saa længe der endnu lod sig gjøre et Skud, men havde heller vovet paa at fare op i Skyen, som Hvitfeldt i Kjøge-Bugt.

Hele den danske Flaades mageles ulykkelige Skæbne sex Aar efter, hvorefter vi snart skal tale, syntes ogsaa kun alt for vel at svare til det ulykkelige Varsel; men opfyldes desuagtet det lyse Haab om Danmarks Fremtid, der gjen- nem en hel Menneskealder, trods en Kjæde af Vænhed, ja, trods Evropas Latter, har oplivet og oplødet mig, opliver og opvarmer mig endnu, mens Haaret graaner, — opfyldes dette mit lyse Haab, saa Nordens Aand igjen øjensynlig over Stovværk i «Danmark dejligst Vang og Vænge, lukt med Bøgen blaa», — da skal hele Danmark, ja, alle Hi- storiens Kyndinger sande og stadfæste med mig, at Slaget i Kongedybet 1801 og Steffens' Lynild 1802 og 3 var to Begivenheder, som maatte følges ad, for at det kunde blive sandt, hvad Digteren paa Slagets første Aarsdag sang: at Oldtids Aand og Oldtids Ære skjænktes os paa ny.

Indtil saa længe maa jeg finde mig i, at min Be- undring af Steffens, ligesom mit Haab om Danmark, synes om ikke latterlige, saa dog urimelig sværmeriske; men jeg overlader ogsaa Bedømmelsen af begge saa rolig til Frem- tid og Efterslægt, at jeg selv med Flid vil bemærke, jeg har i alle Maader Skinnit imod mig; thi paa den ene Side kan vi alle se, at Danmark endnu i denne Time kun viser liden Kraft og mindre Glans, og paa den anden

